

Regjeringens forenklingsprosjekt og strategi for små og mellomstore bedrifter

– Status

Status i regjeringens forenklingsprosjekt og for strategi for små og mellomstore bedrifter

Regjeringen arbeider målrettet med å forenkle for næringslivet og gjøre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter bedre. Gjennom et eget forenklingsprosjekt arbeides det kontinuerlig for å identifisere og gjennomføre forenklinger som får betydning for bedriftenes hverdag. SMB-strategien "Små bedrifter – store verdier" satte rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter på dagsordenen.

Den vanlige norske bedrift er liten. Hele 99,5 pst. av alle bedrifter i Norge har færre enn 100 ansatte. De finnes i alle bransjer og i hele landet. Den store bredden disse bedriftene har, bidrar til at bedrifts-Norge har mange ben å stå på, noe som i sin tur gjør økonomien mindre sårbar for svingninger. Små og mellomstore bedrifter står for brorparten av sysselsettingen og bidrar også mest til verdiskapingen i Norge.

Kravene i regelverket er ofte de samme for små bedrifter som for store, men de små har som regel mindre ressurser til å utføre administrative oppgaver. De små opplever derfor byrden som større. For å stimulere både eksisterende og nye bedrifter til økt verdiskaping arbeider regjeringen for å forenkle næringslivets rammevilkår.

Regjeringen har satt et mål om å redusere næringslivets administrative kostnader med 10 mrd. kroner innen utgangen av 2015. Flere viktige milepæler er allerede oppnådd for å nå dette målet. I denne brosjyren finner du en beskrivelse av status i regjeringens forenklingsprosjekt.

Regjeringen la frem strategien "Små bedrifter – store verdier" 26. mars 2012. I strategien setter vi både utfordringene og mulighetene til små og mellomstore bedrifter på agendaen. Strategien inneholder 64 tiltak. Tiltakene tilhører ulike politikkområder og følges opp i flere departementer.

I denne brosjyren gir vi en kort beskrivelse av alle tiltakene i strategien og status for gjennomføringen. Av de 64 tiltakene er 23 til nå gjennomført, mens 37 tiltak er påbegynt og under gjennomføring. Blant tiltakene i den siste kategorien er det flere tiltak som har karakter av kontinuerlig oppfølging, og det er derfor ikke aktuelt å sette en konkret sluttstrek for disse.

Regjeringens forenklingsprosjekt

Hittil er det gjennomført 34 tiltak, og det er besluttet å gjennomføre ytterligere 19 tiltak. I 2015 vil alle tiltakene ha full effekt og utgjøre en årlig besparelse for næringslivet på over 5 mrd. kroner.

Viktige underliggende målsetninger for arbeidet er:

- 1 Det skal bli enklere å starte næringsvirksomhet**
Vi er nesten i mål: Kravet til kapital i aksjeselskaper er senket til 30 000 kroner og revisor kan fravelges. De siste endringene i aksjeloven (fra 1.7.13) gjør det enklere å stifte aksjeselskap, og det blir færre krav til dokumenter i forbindelse med stiftelsen.
- 2 Det skal bli enklere å drive næringsvirksomhet**
Vi er godt i gang: De siste endringene i aksjeloven vil være betydningsfulle for næringslivet. Endringer i kapitalreglene gjør at et selskap kan tilpasse egenkapitalen til selskapets reelle behov. I tillegg blir det mer liberale regler for selskapers saksbehandling og organisasjon. Det blir blant annet enklere å holde generalforsamling.
- 3 Forsterke digitaliseringsprosessen**
Vi har kommet langt: Altinn er et unikt redskap og over 400 forskjellige skjema er tilgjengelig elektronisk. Nesten 100 pst. av bedriftene rapporterer sentrale plikter som merverdiavgift, lønns- og trekkoppgaver og selvangivelse elektronisk, og over 80 pst. leverer årsregnskap elektronisk. Det manuelle arbeidet i bedriftene og i forvaltningen er dermed drastisk redusert.

Altinn får stor internasjonal oppmerksomhet og ingen andre land kan vise til tilsvarende utbredelse av elektroniske tjenester til næringslivet.

- 4 Bedre serviceholdningen i forvaltningen**
Mye gjenstår: Vi fokuserer på å bedre serviceholdningen gjennom enklere tjenester, god veiledning og korte svartider. En rekke portaler og informasjonsressurser er under forbedring, og det er igangsatt arbeid for å samordne og bedre opplevelsen av statens tilsynsvirksomhet.
- 5 Bidra til at det ikke innføres nye byrder for næringslivet**
Mye gjenstår: Gjennom innskjerping og forenkling av utredningsinstruksen vil kvaliteten på konsekvensutredningene gradvis forbedres før nye lover og forskrifter innføres.

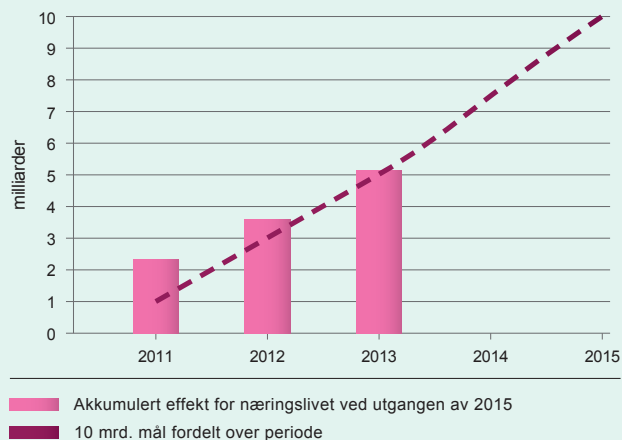
Forenklingsregnskap

- De seks viktigste tiltakene, som bidrar til å realisere gevinster for 5 mrd. kroner innen utgangen av 2015, er:
 - › Fjerning av revisjonsplikt for SMB (2 mrd. kroner)
 - › Forenklinger i aksjeloven, herunder enklere styrebehandling og stiftelse og mer fleksible kapitalregler (550 mill. kroner)
 - › Elektronisk dialog med arbeidsgiver (EDAG) (500 mill. kroner)
 - › Forenklinger i bokføringsloven (260 mill. kroner)

- › Digitalisert bedriftsetablering gjennom Altinn (200 mill. kroner)
- › Reduksjon av aksjekapitalkravet (100 mill. kroner)

- Det er også vedtatt en rekke mindre forenklinger, som f. eks. heving av grenser for prospektplikt, lemping av bokføringslovens krav om utarbeiding av spesifikasjoner, adgang til fritt å velge oppbevaringsmedium for regnskapsdokumentasjon og digitalisering av offentlige skjema, søknader og rapporter.
- Gjennomføringen av tiltakene vil også gi mulighet for milliardbesparelser i forvaltningen, som blant annet oppnås gjennom videre digitalisering av tildels manuelle tjenester.

Stolpene under viser den estimerte akkumulerte besparelsen for næringslivet av vedtatte forenklingstiltak. Tiltakene trer i kraft fortløpende og effekten beregnes ved utgangen av 2015:

Det videre arbeidet

- Det arbeides aktivt med å få besluttet om lag 40 nye tiltak innen utløpet av 2013. Blant disse er en rekke større forenklinger i byggesaksprosessen, enklere krav til mindre selskaper og videreføring av digitaliseringsarbeidet ved hjelp av Altinn og Brønnøysundregistrene.
- Større forenklingsprosjekter som involverer Skatteetaten, NAV, SSB og Altinn/Brønnøysundregistrene er igangsatt.
- Det skal vurderes hvordan EUs regnskapsdirektiv og mikroselskapsdirektiv kan gjennomføres. Dette vil kunne forenkle regnskapsføringen for alle norske SMB.
- I tillegg arbeides det med andre langsiktige prosjekter som forenklet regnskaps- og skattebehandling, samt en samordning av skatte- og avgiftsreglene. Gjennomføringen av disse prosjektene vil ta noe tid.

Om forenklingsprosjektet:

- I den politiske plattformen for regjeringperioden 2009–2013 ble det lagt vekt på å videreføre forenklingsarbeidet i forvaltningen. Sommeren 2011 resulterte dette i at Regjeringens forenklingsprosjekt for næringslivet ble startet med et historisk mål om å redusere næringslivets kostnader med 10 mrd. kroner innen utgangen av 2015.
- Prosjektet er organisert under Nærings- og handelsdepartementet, og det skal arbeide dedikert med realisering av forenklingsmålet samt koordinere samarbeidet mellom departementene.

- Det skal gjennomføres fornuftige forenklingstiltak som bidrar til å redusere næringslivets administrative kostnader. Samtidig skal det frigjøres ressurser til viktige oppgaver i offentlig sektor. Det skal legges til rette for økt effektivitet, bedret produktivitet og økt konkurransekraft.
- God dialog med næringslivet og næringsorganisasjonene er en grunnleggende forutsetning for å lykkes med forenklingsarbeidet. Det legges derfor stor vekt på å ha løpende kontakt med næringslivet og næringslivets organisasjoner for å holde god kvalitet på forenklingsarbeidet og sikre at effektene blir merkbare, spesielt for SMB.
- Det finnes danske beregninger¹ der en krone i administrative lettelse for næringslivet gir en effekt på den totale verdiskapingen på 1,40 kroner. Når det gis administrative lettelse i virksomhetene, kan de ressursene som frigjøres, brukes på mer produktive oppgaver, enten i virksomheten eller i andre virksomheter.

1 Vækstredgjørelse 05, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Status i gjennomføringen av tiltakene i SMB-strategien

- Vi har innført unntak fra revisjonsplikt for små aksjeselskaper.
 - Vi har satt ned kravet til minste aksjekapital fra 100 000 kroner til 30 000 kroner.
 - Vi har satt et mål for arbeidet med forenklinger rettet mot næringslivet. Belastningene for næringslivet skal være redusert med 10 milliarder kroner innen 2015.
 - › *Vi har så langt forenklet for nærmere 5 mrd. kroner.*
 - Vi har etablert et forenklingsprosjekt med eget sekretariat for å styrke arbeidet med forenkling og lansert et nettsted hvor alle kan gi sine innspill.
 - › *Nettstedet www.enklereregler.no ble lansert i oktober 2011.*
 - Vi har fremmet lovforslag om ytterligere forenklinger i aksjeloven.
 - Vi har innført forenklede regler for elektronisk signering av meldinger til Enhets- og Foretaksregisteret.
-
- Vi har forenklet enkelte skatte- og avgiftsregler fra og med 2012. Dette gjaldt pliktig elektronisk innlevering av merverdiavgiftsoppgaven, forenklede regler knyttet til fritaksmodellen og oppheving av reglene om korreksjonsinntekt for aksjeselskaper.
 - Vi har fremmet endringer i bokføringsreglene.
 - › *Det pågår et arbeid med å følge opp tiltak fra Bokføringsstandardstyrets delrapporter.*
 - Vi har styrket Altinn, blant annet ved en gjennomgang av organiseringen av Altinn og utarbeidelsen av en ny strategi for Altinn.
 - Vi videreutvikler flere elektroniske tjenester i Altinn.
 - › *Dette er et kontinuerlig arbeid.*
 - Vi har lagt frem en stortingsmelding om industrielle rettigheter.

- Vi har lagt frem en strategi for økt innovasjonseffekt av offentlige anskaffelser.
- Vi etablerte et gründerråd for å bli kjent med utfordringene gründere og SMB møter i hverdagen. I 2012 leverte gründerrådet sin rapport til Kommunal- og regionaldepartementet.
 - › *Kommunal- og regionaldepartementet arbeider med å følge opp forslagene i gründerrådets rapport, i samarbeid med ansvarlige departementer.*
- Vi har oppnevnt en SMB-representant fra Norge som er en del av nettverket med nasjonale representanter fra EU-landene.
 - › *Etter en omorganisering fra Europakommisjonens side, deltar Norge med to observatører fra embetsverket i en rådgivende gruppe som heter "Experts on Enterprise and SME Policies". Denne gruppen består av to undergrupper. Den ene omhandler næringspolitikk og den andre er nettverket med nasjonale SMB-representanter (SME Envoy Network).*
- Vi satser videre på Ungt Entreprenørskap. I 2012 økte vi tilskuddet med tre millioner kroner.
- Vi styrker den elektroniske dialogen mellom næringslivet og offentlige myndigheter. Tiltak som forenkler arbeidsgivernes rapportering er under utvikling.
 - › *Det er under utvikling en ny, felles ordning for rapportering fra arbeidsgiver om ansettelses- og inntektsforhold, dvs. elektronisk dialog med arbeidsgiver (EDAG). Formålet er å forenkle innrapporteringen ved at arbeidsgiver skal slippe å levere de samme opplysningene flere ganger.*
- Vi vil utvikle bedre systemer for å lage nytt regelverk.
 - › *Forenklingsprosjektet arbeider med å utvikle forslag til løsninger for hvordan prosesser i forbindelse med utformingen av regelverk kan forbedres.*
- Vi vil fremme tiltak som øker kunnskapen om eierskifte.
 - › *Søknader om prosjektstøtte til eierskiftealliansene i Oslofjord Vest, Trøndelag, Hordaland, Vest- og Aust-Agder og Møre og Romsdal er innvilget.*
- Vi vil bidra til å utvide prosjektet Eierskapsalliansen til å omfatte flere fylker enn i dag.
 - › *Søknader om prosjektstøtte til eierskiftealliansene i Oslofjord Vest, Trøndelag, Hordaland, Vest- og Aust-Agder og Møre og Romsdal er innvilget.*
- Vi videreutvikler Byggsøk og bidrar til økt bruk av digitale verktøy i byggeprosessen.
- Vi har opprettet Eksportkreditt, som skal bidra til at det opprettholdes et konkurransedyktig tilbud av eksportfinansiering.
- Vi har foretatt en gjennomgang av Innovasjon Norges og SIVAs tjenesteportefølje i Meld. St. 22 (2011-2012) Verktøy for vekst.

- Vi har tatt initiativ til et arbeid for å belyse medarbeiderdrevet innovasjon i nordisk sammenheng. Høsten 2012 ble det arrangert et arbeidsseminar som samlet nordisk ekspertise på feltet. Arbeidet på seminaret ble nedfelt i en rapport som er overlevert Nordisk Ministerråd.
 - Vi fortsetter arbeidet med å etablere arenaer der vi involverer aktørene i innovasjonssystemet i den videre politikktutviklingen. Det ble avholdt en innovasjonskonferanse og lagt frem en innovasjonsrapport høsten 2012.
 - Vi vil stimulere til økt bruk av muligheten til å kunngjøre anskaffelser under 500 000 kroner.
 - › *Følges kontinuerlig opp av Difi.*
 - Vi fortsetter arbeidet med å videreutvikle innovasjonspolitikken, gjennom blant annet å legge til rette for økt kunnskap om innovasjon i bedriftene.
 - › *Følges opp kontinuerlig.*
 - Vi har styrket administrasjonen av Skattefunnordningen.
 - Vi har utvidet Investinors satsingsområder og gitt selskapet et nytt mandat.
 - Vi har lagt frem en håndbok om medarbeiderdrevet innovasjon i samarbeid med LO og NHO.
 - Vi har forbedret informasjon og veiledning om industrielle rettigheter på Altinn.
- For å ivareta SMB-perspektivet, konsulterte Difi små bedrifter ved utarbeidelsen av ny kravspesifikasjon til Doffin.
 - Vi fortsetter engasjementet i WTO for å sikre norske bedrifter gode rammebetingelser for handel og investeringer internasjonalt.
 - Vi vil sikre markedsadgang og gode betingelser for norske bedrifter gjennom å inngå handelsavtaler.
 - Vi viderefører det gode samarbeidet med representanter fra nærings- og arbeidsliv.
 - › *Dette er et kontinuerlig arbeid.*
 - Vi vil forbedre informasjonen om de sosiale rettighetene og ordningene som næringsdrivende kan velge når de starter egen bedrift.
 - › *Vi legger opp til at forbedret informasjon gjøres tilgjengelig i Altinn.*
 - Det er vedtatt opprettelse av nye såkornfond. Første fond forventes operativt første halvår 2014.
 - › *Det ble bevilget midler til statlig deltakelse i to nye fond i RNB 2012. Forvaltningen av fondene er lyst ut.*
 - Vi har gjennomgått tjenesteporteføljen til Innovasjon Norge og SIVA, herunder en vurdering av selskapenes målgrupper.
 - Vi vil styrke inkubasjonssatsingen i SIVA.
 - › *Følges opp i SIVAs inkubasjonsprogram.*

- Vi vil vurdere næringslivets innspill om at det er behov for egne markedsplasser for kjøp og salg av virksomheter. Vi vil vurdere om det offentlige kan bidra til en elektronisk markedsplass.
 - › *Vi er kjent med at det er under utarbeidelse en pilot for elektronisk markedsplass. Når denne foreligger vil Nærings- og handelsdepartementet vurdere på hvilken måte det offentlige kan bidra til slike markedsplasser.*
- Vi fortsetter å legge til rette for kommersialisering av forskningsresultater gjennom en rekke virkemidler, blant annet FORNY 2020 der programstøtten skal konsentreres om å styrke arbeidet med å verifisere de tekniske og kommersielle sidene ved prosjektene.
 - › *Dette følges opp kontinuerlig.*
- Vi følger utviklingen blant tjenestenæringene og ser nærmere på om innovasjonspolitikken i tilstrekkelig grad møter tjenestebedriftenes behov.
 - › *Følges opp i samarbeid med virkemiddelapparatet.*

- Vi fortsetter arbeidet med å styrke samarbeidet mellom utdanning og arbeidsliv.
 - › *Følges opp kontinuerlig i universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig departement*
- Vi bruker aktivt eksisterende tiltak for samarbeid med lokalt næringsliv og spesielt Råd for samarbeid med arbeidslivet, slik at utdanningstilbudet ved universiteter og høyskoler er tilpasset arbeidslivets behov.
 - › *Følges opp kontinuerlig i universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig departement.*
- Vi styrker utdanningstilbudet og veiledningen for entreprenører for å legge til rette for fremvekst av nye, lønnsomme små og mellomstore bedrifter
 - › *Følges opp kontinuerlig, blant annet gjennom oppfølging av handlingsplanen om entreprenørskap i utdanningen.*
- Vi fortsetter satsingene på kompetansefremmende tiltak for lærere, masterstudier, professor II-stillinger og utstyr til skoler, høyskoler og universiteter.
 - › *Følges opp kontinuerlig i Kunnskapsdepartementet.*
- Vi vil i samarbeid med arbeidslivet legge til rette for at den enkelte har muligheten til å videreutvikle sin kompetanse gjennom hele yrkeskarrieren.
 - › *Følges opp kontinuerlig, blant annet gjennom fleksible ordninger for etter- og videreutdanning. Kunnskapsdepartementet er ansvarlig departement.*

- Vi vil utvikle mesterregisteret for å legge til rette for kommunikasjon mellom det offentlige og mesterbedriftene.
 - › *Vi har mottatt søknad fra Mesterbrevnemnda om støtte til et forprosjekt om utvikling av mesterregisteret. Vi har hatt god dialog med Mesterbrevnemnda om saken. Forprosjektet danner grunnlaget for oppstart og gjennomføring av et hovedprosjekt om utvikling av mesterregisteret.*
- Vi skal videreutvikle statistikken som beskriver verdiskaping i SMB. SSB skal utføre et oppdrag der tall for bruttoprodukt blir fordelt etter antall ansatte i ulike næringer.
 - › *Gjennomføres høsten 2013.*
- Vi følger opp prosjektet der informasjonskrav rettet mot næringslivet ble kartlagt. Prosjektet ga oss informasjon om næringslivets ressursbruk.
 - › *Informasjonen fra prosjektet blir brukt i arbeidet med forenkling.*
- Vi tilpasser dagens tilbud i Innovasjon Norges internasjonaliseringsarbeid med det som norske bedrifter etterspør.
 - › *Dette er et kontinuerlig arbeid. Innovasjon Norges internasjonaliseringsarbeid er styrket gjennom 2013-budsjettet.*
- Vi vil gjennomføre informasjonstiltak rettet mot næringslivet, blant annet små og mellomstore bedrifter, for å øke kunnskapen om mulighetene i EUs indre marked.
 - › *Informasjonstiltak er under forberedelse.*

- Vi vil foreta en systematisk gjennomgang av tiltak som kan bidra til økt kontakt og samarbeid på tvers av sektorene, med sikte på å stimulere til økt høyere utdanningssamarbeid med viktige samarbeidsland.
 - › *Følges opp løpende.*

- Vi vil at informasjon om eierskifte skal være tilgjengelig på offentlige nettsider.
 - › *Informasjon om eierskifter omhandler både informasjon fra det offentlige, blant annet om regelverk, og informasjon som er av mer praktisk art. Det er derfor ikke opplagt hvem som skal ha redaktøransvar for denne informasjonen. Nærings- og handelsdepartementet arbeider med å få avklart dette.*
- Vi vil klargjøre innholdet i dagens standardavtaler og lage flere standardavtaler til bruk for offentlige innkjøpere.
 - › *Et oppdrag er under vurdering.*
- Vi vil utvikle kontraktsmaler slik at bedrifter som deltar i offentlige anbudskonkurranser møter balanserte kontrakter.
 - › *Et oppdrag er under vurdering.*
- Vi vil iverksette informasjons- og kompetansetiltak for offentlige oppdragsgivere om mulighetene som finnes innenfor regelverket.
 - › *Difi gir allerede noe informasjon og veiledning slik at offentlige innkjøpere gjør gode anskaffelser. Et oppdrag er under vurdering.*
- Vi vil gjennomføre informasjons- og kompetansehevende tiltak rettet mot små og mellomstore leverandører for å øke kunnskapen om mulighetene for samordning hos leverandørene.
 - › *Et oppdrag er under vurdering*

- Vi vurderer løpende eksisterende og eventuelle nye virkemidler for å sørge for at små og mellomstore bedrifter har et treffsikkert og tilstrekkelig finansieringstilbud.
 - › *Det skal gjennomføres en kartlegging av bedriftsrettede offentlige virkemidler.*
- Vi vil informere oppdragsgivere om rammene lovverket setter for informasjon til markedet om fremtidige anskaffelser.
 - › *Difi gir informasjon og veiledning til offentlige innkjøpere, blant annet om muligheter for markedsdialog og mulighetene for å gjennomføre innovative anskaffelser.*
- Vi vil legge til rette for økt bruk av elektroniske kataloger og at digitale handelsprosesser blir førstevalg for partene ved offentlige anskaffelser.
 - › *På generelt grunnlag arbeides det med å forbedre elektroniske løsninger for offentlige anskaffelser. En del av arbeidet er å gjøre løsningene mer brukervennlige.*

- Vi fortsetter å be det offentlige virkemiddelapparatet og underliggende etater om å prioritere kunnskapsoppbygging, tjenestetilbud og veiledning om industrielle rettigheter

› *Følges opp kontinuerlig.*

- I den nye Doffin-løsningen vurderer Difi løsninger som vil gi bedre data- og statistikkgrunnlag om offentlige anskaffelser.

- Vi ønsker å legge til rette for opprettelse og utvikling av nasjonale nettverk for forretningsengler (uformell privat investor som i tillegg til kapital, bidrar med sin kompetanse og sitt nettverk).

- Vi vil sørge for at virkemiddelapparatets samlede tjenestetilbud er tilgjengelig og brukerorientert.

› *Arbeidet med å forenkle tjenestetilbudet er igangsatt og er en kontinuerlig prosess.*

Utgitt av:

Nærings- og handelsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:

Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Publikasjonskode:

K-0719 B

Design:

Konsis Grafisk AS

Trykk:

Departementenes servicesenter
08/2013 - opplag 300
